

האגודה לזכויות האזרח בישראל
באמצעות עוה"ד דן יקיר ואח'
רח' נחלת בנימין 75, תל אביב-יפו
טלפון: 03-5608185; פקס: 03-5608165

העותרת

נ ג ד

1. שרות הביטחון הכללי
2. משטרת ישראל
באמצעות פרקליטות המדינה
רח' צלאח א-דין 29, ת"ד 49029, ירושלים
טלפון: 02-6466194; פקס: 02-6467011

המשיבים

הודעת עדכון גלויה מטעם המשיבים

1. בהמשך להודעת העדכון החסויה מטעם המשיבים ובהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 17.12.15 לפיה "מטבע הדברים נחוץ נוסח להעברה לעותרת", מוגש נוסח גלוי של הודעת המשיבים המעודכנת. הנוסח הגלוי מבוסס על נוסחה החסוי של ההודעה ומחווה פארפרזה של הנוסח החסוי במסגרתו מוצגים, במגבלות הנובעות מחסיון המידע, עיקרי הדברים אשר הופיעו בנוסח החסוי של ההודעה. בדומה לתגובה החסויה, אף הודעה זו תחולק לשניים- חלק השב"כ וחלק משטרת ישראל.

שב"כ

2. כאמור בתגובה המקדמית מטעם המשיבים מיום 16.2.14 (להלן "התגובה המקדמית"), עמדת המשיבים היא כי הסמכות לבצע זימונים מוקנית לשב"כ מכוח סעיף 8 לחוק שירות הביטחון הכללי התשס"ב-2002 (להלן "החוק"). אופן מימוש הסמכות, כלומר אופן ביצוע הזימון, איננו מעוגן בחקיקה אלא בנהלי השב"כ מכוח סעיף 21(ג) לחוק.
3. בעקבות הדיון החסוי שהתקיים בבג"צ במהלך יוני 2015 חודדו נהלי השירות, והם כוללים הנחיות חדשות שמטרתן לוודא כי ייעשו האיזונים החיוניים בין זכויות הפרט לבין חובת השב"כ לפעול בהתאם ליעודו הקבוע בחוק.
4. יצויין כי רובם המכריע של הזימונים נעשה במסגרת ההתמודדות עם פעילות טרור, כאשר בחלק מזימונים אלו אף קיימת עילת עיכוב או מעצר- פעולות פוגעניות לאין שיעור מאשר זימון. אופיים הפוגעני בהרבה של אמצעים אלו, מביאים בחלק מן המקרים, להעדפת

הפרקטיקה המידתית יותר של זימונים על פני עיכוב או מעצר. עמדת המשיבים היא כי מקום בו קיימת עילת עיכוב או מעצר, הרי שאין הדבר גורע מסמכות השב"כ לנקוט באמצעי שפגיעתו פחותה, דוגמת זימון לתחקור.

5. אשר למושג החתרנות – הגדרת החתרנות כפי שהוצגה בתגובה המקדמית לא עברה שינוי, והיא – כמו אז – "פעילות, אף בלתי אלימה, שיש בה היבטים חשאיים, הנובעת ממניעים אידיאולוגיים או מאינטרסים של גורמים זרים, אשר מטרתה או תוצאתה המסתברת היא עבירה על החוק או סיכון ביטחון המדינה, או פגיעה בסדרי המשטר הדמוקרטי או מוסדותיו או פגיעה באינטרסים ממלכתיים חיוניים אחרים לביטחון הלאומי של המדינה אותם קבעה הממשלה בהתאם לחוק שב"כ" (סעיף 31 לתגובה המקדמית)

6. למרות היעדר שינוי או חידוד בכל הנוגע להגדרה של מושג החתרנות, הרי שביחס לזימונים המבוצעים בחשד לפעילות חתרנית, נוהג השב"כ ברגישות ובריסון, ובכפוף לנהלים ולהנחיות שעודכנו כאמור לעיל, וזאת מתוך הכרה במורכבות וברגישות הקיימת במדינה דמוקרטית במתיחת קו הגבול שבין פעילות חוקית, אף אם מקוממת ומתריסה, לבין פעילות חתרנית פוגענית המצויה ביעוד השירות.

משטרת ישראל

7. הבסיס המשפטי לעבודת המודיעין של משטרת ישראל מבוסס על הוראות סעיף 3 לפקודת המשטרה [נוסח חדש] תשל"א-1971 לפיו:

"משטרת ישראל תעסוק במניעת עבירות ובגילויין, בתפיסת עבריינים ובתביעתם לדין, בשמירתם הבטוחה של אסירים, ובקיום הסדר הציבורי ובטחון הנפש והרכוש".

בנוסף, ובכל הנוגע לחשש מפגיעה בפרטיות במסגרת הפעלת מערך המודיעין כאמור, ועבודת המשטרה ככלל, יבקשו המשיבים להפנות להוראות סעיף 19 (ב) לחוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981 לפיו:

"רשות בטחון, או מי שנמנה עם עובדיה או פועל מטעמה, לא ישאו באחריות לפי חוק זה על פגיעה שנעשתה באופן סביר במסגרת תפקידם ולשם מילוי".

8. זאת ועוד, עבודת המודיעין המשטרה היא חלק אינהרנטי מפעולת החקירה במובנה הרחב וזאת על דרך של איסוף מידע. במסגרת סמכות המשטרה לחקור עבירות, בהתאם

לחוקים השונים, מהווה עבודת המודיעין את תחילתו של המסלול החקירתי, זהו השלב המקדים – שלב איסוף המידע.

9. בהקשר זה יובהר כי מקום בו נעשה הזימון המשטרתי עבור השב"כ ולבקשתו, המשטרה משמשת שליחה של השב"כ וממילא הזימון יבוצע בהתאם לעקרונות שהוצגו לעיל בחלק העוסק בזימוני השב"כ.

10. מקום בו קיימת עילת עיכוב/מעצר, או עילה לחקירה תחת אזהרה הרי שקיימת אף סמכות לעשות שימוש בכלי אשר בהכרח פחות פוגעני וממילא מידתי יותר, דוגמת זימונים לשיחות. בהתאם, קיימים מצבים בהם תעדיף המשטרה שימוש בכלי זה על-פני שימוש באמצעי הסמכות ה"קשים" דוגמת חקירה תחת אזהרה, עיכוב או מעצר.

11. עם זאת, במקרים בהם עצמת החשדות אינה מקימה עילת עיכוב/מעצר, נקודת המוצא היא כי יש להבהיר למוזמן כבר במהלך שיחת הזימון את אופיו הוולנטרי של הזימון. יחד עם זאת, לנקודת מוצא זו חריגים משמעותיים אשר ייקבעו בהנחיות עבודה פנימיות המתגבשות בימים אלה ויותאמו לאופייה הספציפי של השיחה ולנסיבותיה הייחודיות.

12. הודעה זו נתמכת בתצהירו של המכונה "הלאל", ראש המטה המגזרי – יומינט ושטח בשב"כ, ביחס לחלק העוסק בשב"כ, ובתצהירו של סני"צ שמואל שרביט, רמ"ד איסוף בחטיבת המודיעין, מטרת ישראל, ביחס לחלק העוסק במשטרת ישראל.

היום, א' בשבט תשע"ו

11 בינואר 2016

דנה בריסקמן

סגנית מנהלת מחלקת הבג"צים

בפרקליטות המדינה